

Γιὰ δέτ' ἔκει τὸν γέροντα αὐτὸν τὸν κουρελλιάρη
ὅπου θαρρεῖς ἐξέχασε ὁ χάρος νὰ τὸν πάρῃ·
ποῦ ἔχει ἄσπρα τὰ μαλλιά ὅσ' ἂν τοῦ βουνοῦ τὸ χιόνι!
ἀλλοίμονο! τοῦ τᾶσπρισε ἡ λύπη, ὅχ' οἱ χρόνοι...

Χύσετε δάκρυο· παιδιὰ κι' αὐτὸς ἀγαπημένα
εἰς τὴν ἀγκάλῃ ἐσφιγγε, τὴν δόλια του ἀγκάλῃ...
βορῆς θανάτου τ' ἄρπαξε ὅσ' ἂν φύλλα μαραμμένα.
ἄχ! ἄς ἔμποροῦσα ἔς τὴ ζωὴ νὰ τοῦ τὰ φέρω πάλι!

* Ἀχ! ἄς ἔμποροῦσα ἔς τὸν τυφλὸ νὰ δίνω μίαν ἀχιτίδα
καὶ ἔς τὸ ἀηδόνι τὸ κλειστὸ ἐλευθερίας ἀγέρα·
νὰ δίνω μίαν ἔς τὸρφάνο, ἔς τὸ ξένο τὴν πατρίδα,
καὶ τὰ θαμμένα του παιδιὰ ἔς τὸν ἄμοιρο πατέρα!

Γ'.

Πρωτοχρονιά! μ' ἴρα χαρᾶς, εὐλογημένη ὥρα
π' ἀπ' τὴν καρδίᾳ ἀλλάζονται φιλήματα καὶ δῶρα·
Μὴ δῶρα δίνης σήμερα εἰς ὅπ' ἰον θὰ σοῦ δώσῃ,
μὴ γεῦμα στρώνης ζηλευτὸ βίσι ὅποσον θὰ σοῦ στρώσῃ·
ἔκει ποῦ λέγει ὁ φτωχὸς ἀπὸ μακρὰ μὲ πόνο:
«ἄχ! ἔφθαν' ἔφθανε γιὰ μὲ ἓνα ψιχί καὶ μόνο!...»

Μὴν ἀγοράζεις σήμερα διαμάντι καὶ βουβίνι
μηδὲ βελούδο ποῦ εἰθὺς τὴ χάρι του τὴν χάνει·
εἶναι διαμάντι πλεῖδ λαμπρὸ ἢ ἐλεημοσύνη
ποῦ θὰ σοῦ γένη' κεῖ ἕψηλὰ ἀθάνατο στεφάνι...

Πρωτοχρονιά! τὸν θησαυρὸ ἀνοῖξετ' εἰς τὴν καρδίᾳ σας·
δὸς' τε ἔς τὸ γέρο τὸ φτωχὸ μὲ σπῖθ' ἀπ' τὴ φωτιὰ σας.
Δόστε γλυκὸ χαμόγελο καὶ ἐλεημοσύνη
εἰς τὸν ἐπάτιτ' π' ὁ Χριστὸς ὁ ἴδιος ἔχει στείλει,
παρηγοριὰ καὶ γιαντιὰ ἔς τὸν ἀθελῆ ποῦ σβύνει
κ' ἓνα φιλάκι ἔς τοῦ ὄρφανοῦ τὰ πικραμμένα χεῖλη·

Ποῖος ξέρει, δῶ ποῦ ἡ ζωὴ μὲ λάμπει καὶ μὲ σβύνει
ἀν' ἄλλῃ διτῇ πρωτοχρονιά ὄνειροαντισμένη;
Ἐλεημοσύνη, χριστιανοί, δόστε ἐλεημοσύνη.
κ' αὐτὴ ἡ χάρι μοναχά, αὐτὴ ἡ χάρι μένει!

Κ. Α. Π.

Η SEVERINE.*

Ἡ δημοσιογραφία ἐν Παρισίοις εἶναι σῶμα λίαν
δραστικόν, οὗ τὰ ἀποτελέσματα καθημερινῶς γί-
νονται καταφανέστερα. Δὲν ἐξετάζει μόνον ἀπλῶς
πολιτικὰ καὶ φιλολογικὰ ζητήματα, εἶναι ἡ πηγὴ
καὶ ἡ αἰτία πολλαπλῶν ζητημάτων, αἵτινα, ἡ ἴδια
φέρουσα εἰς φῶς, καθιστᾷ αὐτὰ εὐκρινῆ δίδουσα εἰς
τὸν λαὸν νὰ ἐννοήσῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὴν
ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀποστολὴν αὐτοῦ. Ἐὰν ὑπάρχω-
σιν ἐν Παρισίοις 100 ἡμερησία φύλλα καὶ περιοδικά,
τὰ 30 εἰσὶν πολιτικὰ, ἕτερα 30 εἰσὶν φιλολογικὰ, καὶ
τὰ ἄλλα πραγματεύονται περὶ τῶν ζητημάτων τῆς

ἡμέρας, ὑπὸ κοινωνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔπο-
ψιν, περὶ θεάτρων καὶ περὶ ἐπιστημονικῶν ζητημά-
των. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οὐδεμία ἔφημερίς εἶναι κα-
θαρῶς πολιτικὴ, καὶ αὐτοῦ τοῦ *Temps* καὶ *Journal*
des Debats μὴ ἐξαιρουμένων, πάντοτε ἐν αὐταῖς ὑπάρ-
χουσι ζητήματα ὅτε μὲν τῆς ἐλαφροῦς, ὅτε δὲ τῆς σο-
βαρῆς φιλολογίας. Ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης διορ-
γανώσεως εἶναι τᾶξις σοφῶν, λογίων, κοινωνιστῶν
(ὑπὸ τὴν κυριολεκτικὴν τῆς λέξεως σημασίαν), κριτι-
κῶν πολιτικολόγων καὶ ἠθικολόγων. Ἡ τᾶξις αὕτη,
ἐνεκα τῶν ἀπαιτήσεων τῆς σημερινῆς κοινωνίας, κα-
θημερινῶς αὐξάνει, τὰ δὲ γραφόμενα ὑπ' αὐτῆς
καθημερινῶς ποικίλλουσι, ἀναλόγως τῶν προσδω-
ν τῆς ἐπιστήμης, καθημερινῶς καθίστανται τερπνότε-
ρα. Διὰ τοῦτο νεοσύστατος ἔφημερίς ἴδύναται νὰ
προοδεύσῃ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, φθάνει οἱ ἐξέχοντες ἐν-
τῇ γαλλικῇ δημοσιογραφίᾳ νὰ συνεργασθῶσιν ἐν
αὐτῇ. Ἀποδείξεις τὸ *Journal*, μολὶς πρὸ 3 μῆ-
νῶν ἐκδοθὲν καὶ ὅμως κατέχον νῦν μίαν τῶν περιφα-
νεστάτων θέσεων ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ τῆς γαλλικῆς
προτετυούσης. Οἱ συνεργάται τῶν διαφορῶν ἔφημερι-
δων ἀποτελοῦνται ἐκ γάλλων ποιητῶν, πεζογράφων,
φιλοσόφων, πολιτικολόγων καὶ λοιπῶν.

Πρὸ ἔτους περίπου ἐφάνη καὶ ἡ κ. Severine, περὶ ἧς
πρόκειται νὰ κἀμωμεν λόγον ἐνταῦθα, γράψασα περὶ
κοινωνικοῦ τιος ζητήματος νομίζω ἐν τῷ *Figaro* ἢ
τῷ *Eclair*. Ἡ κ. Severine, ἄγνωστος ἕως χθές, εἶναι
νεαρά γυνὴ λίαν εὐειδῆς, ἥτις δὲν γνωρίζω τίνος ἐνε-
κεν ἐπεδόθη εἰς τὰ κοινωνικὰ ζητήματα. Ἡ γλῶσσα
ἧς ποιεῖται χρῆσιν εἶναι ἀμεμπτος, ἔχει ὅλας τὰς ἀ-
ρετὰς τῆς εὐσταθείας καὶ τῆς πεποιθήσεως. Γρά-
φει πάντοτε μετὰ σθένους σπανίως ἀπαντῶντος παρὰ
γυναικί, φέρει ἀποδείξεις, αἵτινες μόνον ἐκ γυναι-
κειᾶς καρδίας δύνανται νὰ πηγᾶσσι καὶ αἵτινες διὰ
τὸν λόγον τοῦτον περιέχουσι πᾶν ὅ,τι καρδία παρα-
δεδομένη εἰς τὴν προσφύλαξιν καὶ τὴν θεραπείαν τῆς
πασχούσης ἀνθρωπότητος δύναται νὰ αἰσθανθῇ. Τὰ
ἄρθρα τῆς, καλλιτεχνήματα πολλάκις, περιέχουσι τὸ
δικαικὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀρμύζει εἰς καρδίαν τοιαύ-
την, ἀπέναντι τῆς σκληρᾶς λογικότητος τοῦ νόμου καὶ
τῶν δικαστῶν, οἵτινες τῷ καθήκοντι αὐτῶν ἀκολου-
θοῦντες δὲν ἀποβλέπουσιν πολλάκις εἰς τὴν ψυχικὴν
κατάστασιν τοῦ ἀμαρτήσαντος. Πόσα δὲν προσπαθεῖ
νὰ κἀμῃ ὑπὲρ τῶν πασχόντων ἀδελφῶν τῆς, ὡς λέγει,
καὶ πόσα κατωρθῶνει πολλάκις! Ἡ ἔκτακτος αὕτη
ἐπιτυχία, παρήγαγεν ἐναυτῇ τὴν ἰδέαν ὅτι ὑπερβαίνει
τοὺς γάλλους καλλιτέχνους. Λέγει δὲ ὅτι δὲν ἀνχι-
νῶσκει εἰμὴ ὅ,τι γράφει, ἀκολουθοῦσα κατὰ τοῦτο
τὸν Πέτρον Λοῖι. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι εἰς τὰ ζητήματα
εἰς τὰ ὁποῖα ἐξετάζει τοὺς χαρακτῆρας τῆς πασχού-
σης ἀνθρωπότητος, εὕρισκει τις λεπτότητα καὶ ἰδιο-
φυίαν οὗ τὴν τυχοῦσαν· ἀλλὰ δὲν πρέπει διὰ τοῦτο
νὰ μεταχειρίζηται τις τὴν εἰδεχθῆ τῆς ἀνθρωπό-
τητος μορφήν πρὸς ἀνάδειξιν αὐτοῦ, πράγματος
τοῦ ὁποῖου νομίζω ὅτι κἀμνει μεγάλην χρῆσιν ἡ
Severine. Τὸ ἐλάττωμα ὅμως τοῦτο δὲν πρέπει νὰ

*) Ἐπιστολὴ ἐκ Παρισίων.

γεινήν αίτια νά καταδικάσωμεν τήν καλλιτέχνην ταύτην. Πολλάκις αἱ ιδέαι τῆς εἶναι τόσον παρόμοιοι ὥστε δύνανται νά προκαλέσωσι τόν γέλωτα τῶν μέν, τήν ἀποστροφήν τῶν δέ, καλόν ὅμως νά συγχωρήσωμεν τοῦτο εἰς γυναίκα τῆς ὁποίας ὁμολογουμένως πολλά ἄρθρα εἶναι πλήρη στοργῆς καί ἀγάπης ὡς τὰ ἐξῆς παρατιθέμενα.

«Ὅταν τὰ πάντα βλέπωμεν ἐρειπούμενα, ἔγραφε, καί καταστρεφόμενα, δύο ὑπάρχουσιν καταφύγια διὰ τὰς ἀγνάς καρδίας, τοῖδανικόν ἄνωθεν καί ἡ δυστυχία κάτωθεν ἡμῶν. Εἴτε διὰ τῶν χρυσῶν ὀνείρων εἴτε διὰ τοῦ ἐλέους, τὸ πνεῦμα ἡμῶν καθησυχάζει καί ἐάν ἐκ τῶν τριῶν ψυχικῶν ἀρετῶν ἡ πόλις ἀπομακρύνεται ἡμῶν ἴσως, τῆς ὁποίας οἱ λευκοὶ πόδες ἀποφεύγουσι τὸν βόρβορον, ἀλλὰ μένει ἡ Ἐλπίς ἀφ' ἐνός μὲ ἀνοικτάς τὰς πτέρυγας καί ἡ φιlanθρωπία ἀφ' ἑτέρου μὲ ἀνοικτάς τὰς χεῖρας. Διὰ τῶν παραμυθιῶν τούτων ἡ ζωὴ εἶναι εἰσέτι δυνατή. Ὁ Θεὸς διὰ τοὺς Χριστιανούς, ἡ Τέχνη διὰ τοὺς ποιητάς, τὸ Αἶνιγμα διὰ τοὺς φιλοσόφους, ἐγκαθίσταται ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ σύμπαντος, ἐν τῷ βαθυτάτῳ οὐρανῷ. Ἡ δὲ ἀνθρωπότης πάσχουσα, θανατιώσα, πνέει τὰ λοιπὰ ἐκ τῶν βαρέων βημάτων τῶν ἰσχυρῶν, κηνεῖται εἰσέτι πνευστιώσα παρὰ τὸ φοβερότερον τῶν βαρῶν, προσπαθοῦσα ν' ἀπωθήσῃ, εἰ δυνατόν, τοὺς κρίκους τῆς βαρείας ἀλύσεως, ἧτις καθιστᾷ τὰ μέλη τῆς ἐντελῶς ἀνίκανα.

«Ἡ ἐξακολούθησις τοῦ ἐνοστικτοῦ τούτου καί τοῦ ἐπιβλαβέμενου καθήκοντος, δηλαδή τῆς λήθης ὅλων τῶν καθημερινῶς ἀπαντωσῶν αἰσχυροτήτων, καί τὸ μῖσος πρὸς πᾶν ἄλλο ἢ τὸ Καλόν καί Ἀγαθόν εἶναι ἀμοιβή μεγίστη, διότι τοιοῦτοτρόπως ἀπέχομεν τῆς Ἐποχῆς μας, δηλ. τῆς διαφθορᾶς προσωποποιουμένης. Ἄς ἀκούσῃ τις ἐπὶ μίαν καί μόνην στιγμήν τὴν μελωδίαν, ἧτις τὴν ἀρχὴν ἔχει ἐν τῷ αἰθέρι, ἄς προσέξῃ τις εἰς τὴν γηραιάν ταύτην σφαιρὰν τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια ἔχει ἀληθεῖς χαράδρας ἐκ τῶν ἐκάστοτε σπαραξικαρδιῶν φωνῶν καί γοερῶν δακρῶν καί εὐθύς θέλει προκύψει ἐν τῇ συνειδήσει μικρὰ τις ἡσυχία, εἴτε διότι τὸ πνεῦμα ἀπομακρύνεται πρὸς τὴν χάραν τῶν ὀνείρων ἢ πρὸς τὴν τῶν δακρῶν τῆς κολάσεως. Οἱ μὲν εὐερέθιστοι εὐρίσκονται εὐθύς ἐν τῷ Ζηνίθ, οἱ δὲ αἰσθηματικοὶ εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος ὅπου ὀδύρεται τὸ πένθος, ἡ δυστυχία, τὸ κακούργημα. Ζηλεύω τοὺς μὲν, ἀγαπῶ τοὺς δέ, διότι ἡ ἡδονὴ τῶν τελευταίων, μολονότι οὐχὶ τόσον ἐγωιστικὴν ἔχει τὴν ἀρετὴν, εἶναι πολὺ μᾶλλον χρήσιμος».

«Διότι ἐνίοτε παρουσιάζεται εὐκαιρία καί εἰς τὸν ἥκιστα φιlanθρωπον, καθ' ἣν δύναται νά ἐξαγοράσῃ ὁμοίον του, ὅστις εἴτε ἐνεκα τῆς δυστυχίας, εἴτε ἐνεκα ἄλλου λόγου, πίπτει εἰς τὸ βράθρον τῆς διαφθορᾶς ὅπως ἀσυναίσθητως καί ἴσως ἀκόμη παρὰ τὴν θέλησίν του, διότι εἶναι δυνατόν τέλος νά τείνη τις αὐτῷ τὸν κλάδον ἐκεῖνον διὰ τοῦ ὁποίου δύναται νά σωθῇ τοῦ βεβαίου θανάτου, ὅστις τὸν περιέμενε. Λοι-

πὸν ἀκριβῶς ἔχω νά σώσω τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἕνα δύστηνον, ὅστις δὲν ζητεῖ τὴν ἐλεημοσύνην σας, ἀλλὰ μόνον ἐργασίαν, διότι θῆμα γενόμενος μῖζος τῶν μᾶλλον εἰδεχθῶν τοῦ νόμου συκοφαντιῶν, ἔχει τὸ ἠθικόν δικαίωμα νά ζητήσῃ τὴν ἀρωγὴν τῆς δικαιοσύνης τῶν τιμίων ἀνθρώπων καί τὴν ἐπιδιώρθωσιν τοῦ κακούργηματος τοῦ ἀστικῶ δικαίου».

Πῶς σὰς φαίνεται, ἀναγνώσταί μου, τὸ ἄρθρον τοῦτο; δὲν ἔχει πρωτοτυπίαν ἔκτακτον, δὲν ἀποδεικνύει καρδίαν πάσχουσαν διὰ τὰ δεινὰ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄς σὰς ἀναφέρω ἀκόμη ἕν, τὸ ὅποιον ἐγγράφει πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ διασήμεου ἐκατομμυριούχου Jay Gould.

«... Διὰ πάντας τούτους τοὺς λόγους, ἡ φιlanθρωπία εἶναι πολὺ εὐκολωτέρα καί μᾶλλον καρποφόρος τὸν χειμῶνα. Ἐνῶ οὕτως ἐσκεπτόμην, αἴφνης εἶδον πρὸ ἐμοῦ ἐφημερίδα γράφουσαν τὰ κατὰ τὸν βίον τοῦ δισεκατομμυριούχου Ἀμερικανοῦ Jay Gould, ὅστις κατὰ τὴν ἐμὴν ιδέαν ἦτο πολὺ δυστυχέστερος τοῦ πτωχοτέρου ἐργάτου. Δὲν θέλω νά παραδοξολογήσω. Γνωρίζω κάλλιστα ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἔτρωγε καὶ ἔπινε κατὰ τὰς διαθέσεις του καί ὅτι μάλιστα τὰ χρήσιμα αὐτῷ προήρχοντο ἐκ τῶν καλλιτέρων καταστημάτων τοῦ κόσμου, γνωρίζω ὅτι εἶχε ἐνδύματα καθημερινά, κυριακὰ καί ἐπίσημα καί ὅτι ἠγνόει ἐντελῶς τί ἐστὶ φροντίς. Γνωρίζω καλῶς πάντα ταῦτα, μάλιστα ὑποθέτω πρὸς στιγμήν ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος οὐδέποτε κατεβλήθη ὑπὸ οἰουδήποτε ψυχικοῦ καί σωματικοῦ πάθους, ὅτι τέλος οὐδέποτε ἔπαθε τι παρὰ τὰς θελήσεις του. Ναι ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸς ἐξῶ τοῦ κόσμου; εἶναι πικρὰ ἀπομόνωσις, ζῶν ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου του, δηλ. ἀνθρώπου κολάκων, τὰ πάντα εὐρισκόντων καλῶς γενόμενα, φθάνει νά προέρχονται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὁποίου τὰ ὑποδήματα καταστρέφονται οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς γλώσσης τῶν κολάκων, οἵτινες δὲν παύουσι λείχοντες αὐτά. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἔχει αὐλικούς, οὐχὶ ὅμως φίλους, διότι δὲν δύναται νά ἔχῃ ὁμοίους του. Μόνοι οἱ ἔχοντες ἰδίαν περιουσίαν δύνανται νά τοὺς πλησιάσουν, ἀλλ' εἶναι σπανιώτατοι. Τί δυστυχεῖς ἀνθρώποι! τὰ ὄντα ταῦτα κείνται βεβαρυμένα ὑπὸ τὸ βαρὺ φορτίον τῶν ἐκατομμυριῶν τῶν, πρέπει νά φαίνονται ὑπέρτερα τῶν ἄλλων καί τοῦτο μόνον, διότι κατέκτησαν ταῦτα, νά ἔχωσιν ἐν νῷ μᾶλλον τὸ ἐγὼ τῶν παρὰ τὸ γινῶθαι σαυτὸν καί νά εἶναι ἀναγκασμένα αἰωνίως ν' ἀντιμετωπίζουσι τὴν εὐτυχιάν—ἀλλ' εἶναι αὕτη εὐτυχία; Ἐάν γυνὴ τις προσβλέψῃ αὐτῷ μετ' ἀγάπης, ἐάν ἀνὴρ ἴδῃ αὐτὸν συμπαθῶς, ἐάν παιδίον ἀσπασθῇ αὐτοῦ, ἐάν ὑπάλληλος ἀγαπήσῃ αὐτόν, ἐάν διαβάτης ὑποχρεώσῃ αὐτόν, δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ διαβάτης, ὁ ὑπάλληλος, τὸ παιδίον, ὁ ἀνὴρ, ἡ γυνὴ τὰ πάντα τέλος δὲν εἶναι εἰλικρινῆ, ἔχουσι σκοπὸν τινα καί ἀποβλέπουσι εἰς τὰ χρήματά τω—γνωρίζετε δυστυχίαν μεγαλειτέραν; Ἡ ἱστορία τοῦ Κροίσου οὐδὲν ἄλλο λέγει εἰ μὴ ὅτι ἦτο πλούσιος, διότι οἱ

πλούσιοι δὲν ἔχουν ἄλλα ἐπιθετα. Πᾶσαι αἱ οἰκογενειακαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἡθοναὶ εἶναι αἰνίγματα δι' αὐτόν. Πόσον τοὺς λυποῦμαι, διότι ἐάν ἐβλεπον τὸν Ἰησοῦν πρὸς αὐτοὺς ἐρχόμενον θὰ ἐβλεπε μᾶλλον τοὺς γυμνοὺς πόδας καὶ θὰ ἐνόμιζον ἴσως ὅτι ἐπαίτει ὑποδήματα. Ἐάν ὁ Ἔρωσ ἐκρουε τὴν θύραν των, θὰ ἐνόμιζον ὅτι τὸ μειράκιον τοῦτο ἔχει κατὰ νοῦν νὰ συνάψῃ δάνειον καὶ θὰ κλείσουν τὴν θύραν αὐτῶν. Ὅταν τέλος τείνωμεν πρὸς αὐτοὺς χεῖρα πλήρη ἀγάπης καὶ ἀφροσύσεως, νομίζουσιν ἴσως ὅτι τείνομεν αὐτὴν ζητοῦντες ἐλεημοσύνην. Ἰδοὺ ἡ ἐκδίκησις τῶν πεινόντων, καὶ τῶν ῥακενδυτῶν. Ἐκκαμον τὴν διήγησιν ταύτην, ἀδελφοί μου, διὰ νὰ ἀναζώπυρῶ τὸ θάρρος σας. Δὲν λέγω ὅτι εἰκοσαέτης εἶναι εὐτυχῆς τις ἐντὸς καλύβης, ὅταν μάλιστα χιῶν καὶ ψυχὸς ὑπάρχει ἐπ' αὐτῆς, διότι ἡ μεγάλη πτωχία καταστρέφει τὰ πάντα, ὡς καταστρέφει τὸ ψυχὸς τῆς ἀνοξείσεως τὸ ἄνθος ἐν τῷ κλάκῳ του, ἀλλὰ ἐάν ἡ δυστυχία αὐτὴ εἶναι ἀφῆρητος, εἶναι βέβαιός τις ὅτι ἀγαπάται διὰ τὴν μεγάλην ψυχὴν του καὶ τὸ πτωχὸν του πνεῦμα. Καὶ τοῦτο ἀρκεῖ, διότι δὲν ἀγορᾶζεται.

A. S. B.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

Συνεδρία τῆς 28 δεκεμβρίου.

Ἡ συνεδρία προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ προέδρου κ. Ἀναστασίου Χρηστίδου. Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας, ἀνακοινούται περίληψις τῶν εἰσελεύσεων ἐπιστολῶν, ἐφ' ὧν ποιεῖται τινὰς παρατηρήσεις ὁ πρόεδρος καὶ ἐφ' ὧν ἀποφάσεις τινὲς λαμβάνονται. Εἶτα ὁ κ. Ματθαῖος Παρανίκας, ὁ λίαν γνωστός ἐκ τοῦ Σχεδίασματος αὐτοῦ καὶ πολλῶν μελετῶν περὶ τῶν ἄλλων θεμάτων καὶ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἡμνογραφίας, μελετῶν, ἄς, πρὸ ἐτῶν ἀνακοινώσας τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγράμματός, ἀναγινώσκει τὰ «Περὶ τοῦ λεγομένου Ἀκαθίστου Ὑμνου, ὑπὸ ἱστορικῆν, ποιητικῆν καὶ μετρικῆν ἐποψίν». Καὶ ὑπὸ ἱστορικῆν μὲν ἐποψίν διεξερχόμενος τὸ θέμα αὐτοῦ ὁ ἀγορητὴς ἐκτίθει τὰς διαφόρους γνώμας περὶ τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως τοῦ Ὑμνου, συντάσσεται δὲ τῆ τῶν δοξαζόντων ὅτι οὗτος ἐποιήθη ἐπὶ τῆς προσβολῆς τῶν Ἀδάρων καὶ Περσῶν, ἐπὶ Ἡρακλείου, καὶ οὐκ ἐπὶ Πωγωνάτου, ἐπὶ τῆς πολιτοκρίας τῶν Ἀράβων. Τὴν γνώμην δὲ αὐτοῦ ταύτην, ὑπὲρ ἧς ἀπεφάνητο καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ παρ' ἡμῖν γνωστός βυζαντινολόγος κ. A. Mordmann, ὁμιλήσας περὶ Ἀδάρων καὶ Περσῶν πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ἴδε Ἐβδ. Ἐπιθ. Τεύχος 5, σελ. 70—71) ὑπεστήριξε μάλιστα ἐπικαλεσάμενος μεμβράνινον κώδικα, ἀποκείμενον ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Θ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, παροσιάζοντα δὲ διαφορὰς γραφῆς

πρὸς τὴν τοῦ Τριφιδίου, οἷαι ἐν τῇ β' στάσει, I, ἀντὶ «Χαῖρε, ἡ τῆς βαρβαροῦ λυτρουμένη θρησκεία», Χαῖρε, ἡ τῆς πολυθέου λυτρουμένη θρησκεία», ἀντὶ «Χαῖρε, πυρὸς προσκύνησιν παύσασα», «Χαῖρε, πῖστων ὀδηγέ», Χαῖρε, Περσῶν ὀδηγέ», ἐξ ὧν σαφῶς δηλοῦται ὅτι πρόκειται περὶ πολυθεϊστών, περὶ πυρολατρῶν, πρόκειται περὶ τῶν Περσῶν. Τὸ δὲ ἀπαντῶν παρ' Ἀμαρτωλῶ, ὅτι ὁ Ἀκαθίστος ἐτυπώθη ἐπὶ Ἡρακλείου, σημαίνει, λέγει, ὅτι καθωρίσθη νὰ ψάλληται, οὐκ ὅτι ἐποιήθη, διότι ἐποιήθη μὲν ἐπὶ Ἡρακλείου, καθιερώθη δὲ εἶτα νὰ ψάλληται τῷ σαβῶτῳ τῆς πέμπτης τῶν νηστειῶν ἑβδομάδος. Καὶ τοιαῦτα μὲν ὑπὸ ἱστορικῆν ἐποψίν περὶ τοῦ Ὑμνου, ὃν ποίημα ἀποδέχεται ὁ κ. M. Παρανίκας Σεργίου τοῦ πατριάρχου, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ Μαρκανὸς Κώδιξ καὶ οὐκ τοῦ Πισίδου.

Ὑπὸ μετρικῆν δ' ἐποψίν ὁ κ. Παρανίκας ἀποφαινεταὶ γνώμην ὅτι μέτρον ἔχει τὸν παιῶνα περὶ οὗ ὡς καὶ περὶ μέτρου καθόλου ἐκτενῆ ποιεῖται λόγον, ἀνακοινούμενος ἅμα ὅτι καὶ τοὺς εἰκοσιτέσσαρας Οἴκους ἐστιχοποίησε ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἀρχαίων μέτρων, διορθώσας πρὸς τοῦτοις καὶ τὸ κείμενον ἐν πολλοῖς, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἔχον ἀρχαίους κώδικας καὶ ἰδίᾳ τὸν προρηθέντα τῆς Θεολογικῆς σχολῆς. Ἐν τῇ ἀναπτύξει δὲ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ κ. Παρανίκας παρατηρεῖ ὅτι φαίνεται ὅτι περὶ τοῦ Ἀκαθίστου ὑπῆρχον δύο τυπικά, ὧν τὸ μὲν συντομώτερον τῶν πόλεων χάριν, τὸ δὲ ἐκτενέστερον τῶν μοναστηρίων χάριν, καὶ ὅτι τὸ μὲν Τριφιδιον ἔχει τὸ τῶν μοναστηρίων ἐκτενέστερον, ὁ δὲ Κώδιξ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τὸ συντομώτερον. Ὁ ἀγορητὴς ἐκτίθει τὴν κατὰ μέτρον κατάταξιν τοῦ Ὑμνου, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Κοντακίου

Τῷ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια
ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια

Ἐπίσης δὲ ὁ κ. Παρανίκας παρατηρεῖ ὅτι δεόν νὰ λέγομεν τῆς Ἀκαθίστου καὶ οὐκ τοῦ Ἀκαθίστου. Ὑπὸ ποιητικῆν δὲ ἐποψίν, ποιησάμενος ἀνάλυσιν τῶν Οἴκων καὶ τὰς καλλονὰς αὐτῶν ἀποδείξας, ἀποφαίνεται αὐτὸν θαυμάσιον.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος ἔλαβον τὸν λόγον οἱ κ.κ. Χρ. Χατζηχρήστου καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδης καὶ ἐπῆνεγκον παρατηρήσεις τινὰς.

Ὁ πρόεδρος συγχαίρει τῷ κ. Παρανίκῳ καὶ εὐχαριστεῖ αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἐνδιαφέροντι αὐτοῦ ἀναγνώσματι.

Περὶ τοῦ ἀκαθίστου Ὑμνου ἐλάβομεν καὶ τὰ εξῆς:

Ὁ K. Krumbacher (Geschichte der Byzantinischen Litteratur σ. 318—319) ἀποδίδωσι τὸν Ἀκαθίστον Ὑμνον (ἢ ἀπλῶς τὸν Ἀκαθίστον) τῷ πατριάρχῳ Σεργίῳ, περὶ δὲ τοῦ ὀνόματος λέγει ὅτι ἐκλήθη οὕτως ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ Καθίσματα, ὡς καθημένων τῶν ψαλτῶν ψαλλόμενος. Χρόνον συνθέσεως αὐτοῦ καθορίζει τὸ 626, κατ' ἀξίόπιστον, ὡς λέγει, μαρτυρίαν (nach einer glaubwürdigen Nachricht), ἐπὶ τῆς ἐφόδου τῶν Ἀδάρων (als die Hauptstadt von den Avaren bedroht war). Τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Ἀκαθίστου ὑπὸ τινῶν τῷ Γεωργίῳ Πισίδῃ (ὑπὸ J. Querci ἐν τοῖς Opera Georgii Pisidae, Romae 1777) ἀποκαλεῖ ὀλως αὐθαγέρον (ganz willkürlich). Ἐν